

Zie ook de beslissing van het Grondwettelijk Hof van 25 september 2014 (samenvatting in *TBH* 2015, 122) met betrekking tot dit onderwerp.

4. VERVOER/TRANSPORT

*Frank Stevens*¹⁰, *Véronique Beeckx*¹¹ en *Michel Cornette*¹²

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van beroep Antwerpen (4de k.) 12 september 2016

Zaak: 2014/AR/816

VERVOER

Tussenpersonen bij vervoer – Goederenbehandelaar – Breken en zeven van goederen is te beschouwen als een logistieke activiteit – Toepasselijkheid algemene voorwaarden

VERVOER

Tussenpersonen bij vervoer – Goederenbehandelaar – Plicht tot teruggave van overhandigde goederen – Overmacht – Beperking van aansprakelijkheid

TRANSPORT

Intermédiaires de transport – Manutentionnaire – Briser et tamiser des marchandises doit être considéré comme une activité logistique – Application des conditions générales

TRANSPORT

Intermédiaires de transport – Manutentionnaire – Obligation de restituer les marchandises confiées – Force majeure – Limitation de responsabilité

Het breken en zeven van het restproduct van een productieproces, teneinde aldus het waardevolle antimoon te recupereren dat zich in dit restproduct bevindt, is in de verhouding tussen de partijen te beschouwen als een logistieke activiteit. Aangezien de goederenbehandelaar meegedeeld had dat voor haar “logistieke activiteiten” de ABAS-KVBG voorwaarden en de Algemene Logistieke Voorwaarden zouden gelden, en de tekst van deze voorwaarden ook meegedeeld had, zijn deze voorwaarden van toepassing.

De goederenbehandelaar dient de hem toevertrouwde goederen in de overeengekomen staat terug te geven aan de opdrachtgever. Doet hij dit niet, dan is hij aansprakelijk, tenzij in geval van overmacht. Diefstal is geen overmacht, zeker niet wanneer blijkt dat de goederenbehandelaar nauwelijks voorzorgsmaatregelen getroffen had. De Algemene Logistieke Voorwaarden voorzien in een aansprakelijkheidsbeperking op basis van gewicht, met

een absoluut maximum per gebeurtenis. Dergelijke bepaling is niet strijdig met dwingend recht en tast niet de essentie en het nut van de overeenkomst aan.

F.S.

Hof van beroep Antwerpen (4de k.) 5 september 2016

Zaak: 2014/AR/1329

SCHIP EN SCHEEPVAART

Binnenvaart – Beschadiging boegschroef – Aansprakelijkheid beheerder waterweg – Bewijslast

NAVIRE ET NAVIGATION

Navigation intérieure – Endommagement du propulseur d'étrave – Responsabilité du gardien de la voie navigable – Charge de la preuve

Bij een manoeuvre ter hoogte van kaai 255 draait er een tros in de boegschroef van het mts. Louis, met schade tot gevolg. Het gebrek in de waterweg, en daarmee de aansprakelijkheid van de beheerder van de waterweg, wordt voldoende aangetoond door het feit dat onmiddellijk de havenautoriteiten werden verwittigd, waarna de dokmeester een dienstverslag opmaakte over de feiten. De locatie van de feiten is bovendien gekend als een plaats waar zich drijfvuil ophoopt. Het incident heeft zich ook slechts voorgedaan na lossing, dus toen het schip hoger in het water lag en de boegschroef zich dicht bij de oppervlakte en het drijfvuil bevond. Ten slotte is een schroefblokkering een onmiddellijk intredend feit, niet een toestand die zich gedurende langere tijd ontwikkelt.

F.S.

Hof van Cassatie 30 juni 2016

Zaak: C.16.0061.N, “Annette Essberger”

BEWAREND BESLAG

Beslag op schip – Schip waarop de vordering betrekking heeft

SAISIE CONSERVATOIRE

Saisie sur navire – Navire auquel la créance se rapporte

Dit arrest vormt een belangrijk keerpunt in de rechtspraak van het Hof van Cassatie die, sinds het arrest van 10 mei 1976 de “*Omala*”-doctrine wordt genoemd. In onze laatste bijdrage¹³ suggereerden wij dat het hof van beroep te Antwerpen, in het bestreden arrest “*Annette Essberger*” van 26 oktober 2015, het begrip “zeevordering” van artikel 1486 Ger.W. niet had geschonden omdat de beslaglegger zijn vordering (op grond van levering van brandstof aan het schip) niet had gekwalificeerd als persoonlijke vordering op de scheepseigenaar, en evenmin als vordering die, omwille van het bestaan van

^{10.} Advocaat te Antwerpen, docent Erasmus Universiteit Rotterdam.

^{11.} Advocaat te Antwerpen.

^{12.} Advocaat te Antwerpen.

^{13.} M. CORNETTE en V. BEECKX, “Kroniek van het beslag op het schip waarop de vordering betrekking heeft”, *TBH* 2016, 544-559 en www.rdc-tbh.be.

een zakelijk recht op het schip, op dat zeeschip verhaalbaar was.

Het Hof van Cassatie beslist in dit arrest als volgt:

“Een zeevordering voor leveranties aan het schip moet steunen op een verbintenis aangegaan door de bevrachter of de scheepseigenaar of die hen kan worden toegerekend krachtens de vertrouwensleer.

[...]

De appelrechters die vervolgens oordelen dat uit de orderbevestiging en de facturatie blijkt dat de eiseres uitsluitend OW Bunker (Rotterdam) als haar medecontractant beschouwde en dat het loutere feit van de fysieke levering aan boord van het ms ANNETTE ESSBERGER onvoldoende is voor het aannemen van een zeevordering als bedoeld in artikel 1468, k) Gerechtelijk Wetboek en op die gronden de beschikking van 11 december 2014 tot het leggen van het bewarend beslag intrekken, verantwoord worden hun beslissing naar recht.”

Wij vermoeden sterk dat de verslaggevende magistraat inspiratie zocht in het arrest “*Cariocas Reefer*”¹⁴.

Daarmee breekt het Hof zeer duidelijk met de stelling dat het, om beslag te kunnen leggen op het schip waarop de vordering betrekking heeft, geheel onverschillig zou zijn wie de debiteur is van de betreffende zeevordering. In onze vorige bijdrage hebben wij die stelling, die door hoven van beroep regelmatig werd bijgetreden, sterk bekritiseerd¹⁵.

V.B. en M.C.

5. INTELLECTUELE EIGENDOM, RECHT EN TECHNOLOGIE/DROITS INTELLECTUELS, DROIT ET TECHNOLOGIE

Grégory Sorreaux & Stéphanie Lambrette¹⁶

Wetgeving/Législation

Loi du 27 juin 2016 modifiant le Code de droit économique en vue de l'introduction de la liberté de panorama

DROIT D'AUTEUR

Etendue de la protection – Exceptions

AUTEURSRECHT

Beschermingsomvang auteursrecht – Uitzonderingen

¹⁴. Antwerpen 19 maart 1996, *RW* 1996-97, p. 467.

¹⁵. M. CORNETTE en V. BEECKX, “Kroniek van het beslag op het schip waarop de vordering betrekking heeft”, *TBH* 2016, 544-559 en www.rdc-tbh.be.

¹⁶. Avocats à Bruxelles.

L'article XI.190 du Code de droit économique contient une liste d'exceptions à la faculté de l'auteur d'une œuvre d'en interdire certaines exploitations. Cet article a été récemment complété par la loi du 27 juin 2016 modifiant le Code de droit économique en vue de l'introduction de la liberté de panorama, entrée en vigueur le 15 juillet 2016.

Selon cette nouvelle disposition, lorsqu'une œuvre a été licitement publiée, son auteur ne pourra désormais plus interdire « *la reproduction et la communication au public d'œuvres d'art plastique, graphique ou architectural destinées à être placées de façon permanente dans des lieux publics, pour autant qu'il s'agisse de la reproduction ou de la communication de l'œuvre telle qu'elle s'y trouve et que cette reproduction ou communication ne porte pas atteinte à l'exploitation normale de l'œuvre ni ne cause un préjudice injustifié aux intérêts légitimes de l'auteur* ».

Le législateur a ainsi introduit en droit belge ce que l'on nomme la « *liberté de panorama* », déjà consacrée par l'article 5, 3., h), de la directive n° 2001/29/CE du Parlement européen du Conseil du 22 mai 2001 sur l'harmonisation de certains aspects du droit d'auteur et des droits voisins dans la société de l'information.

Avant l'adoption de cette disposition, à moins que l'auteur d'une œuvre protégée par le droit d'auteur et située dans l'espace public ne soit décédé depuis plus de 70 ans, son autorisation ou celle de ses ayants droit était en principe obligatoire avant de prendre et de publier une photographie de celle-ci.

Seule était autorisée la reproduction et la communication d'une œuvre exposée dans un lieu publiquement accessible, « *lorsque le but de la reproduction ou de la communication au public n'est pas l'œuvre elle-même* » (art. XI.190, 2°, CDE). L'œuvre protégée pouvait donc apparaître dans un film, un reportage ou un compte-rendu d'actualité, mais uniquement en tant qu'élément accessoire.

A l'ère des réseaux sociaux, il était illusoire de continuer à s'opposer à la reproduction et à la publication d'œuvres se trouvant dans des lieux publics, qu'il s'agisse d'une statue érigée sur une place, d'un édifice architectural, de gravures sur un bâtiment, etc. La nouvelle disposition prend donc le parti de faire primer la liberté de l'individu de prendre des photos dans l'espace public sur la protection des droits d'auteur sur des œuvres se trouvant en permanence dans des lieux publics.

Les travaux préparatoires précisent par ailleurs qu'il faut entendre par « *lieux publics* », ceux qui sont accessibles en permanence au public. Il ne s'agit dès lors pas des musées publics ou de l'intérieur de bâtiments qui ne sont pas ouverts en permanence au public¹⁷. Ne bénéficie pas non plus de cette exception la reproduction d'une œuvre